

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus 16.3.2021

Lopulliset hyvän vastauksen piirteet 18.5.2021

Lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ilmenevät perusteet, joiden mukaan koesuorituksen lopullinen arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksestaan saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Lopulliset hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastausvaihtoehtoja tai hyväksytyyn vastauksen kaikkia hyväksytyjä yksityiskohtia. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat arvostelumerkinnät katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne tai niiden puuttuminen näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Digitaalisen kokeen arvostelupalvelun ohjeet ovat lautakunnan verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/arvostelupalvelun-kayttoohje-opettajille>

Tehtävien 2, 3, 4, 5 ja 6 arvioivat piirteet on kuvattu ylioppilastutkintolautakunnan antamissa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koetta koskevissa määräyksissä.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/suomi_tai_ruotsi_toisena_kielena_kokeen_maaraykset.pdf?

Ongelmakohdat alleviivataan. Jokaista alleviivausta ei tarvitse kommentoida sanallisesti, mutta halutessaan mitä tahansa kohtaa voi tarkentaa kommenttikenttään.

Osa 1: Kuunteleminen (50 p.)

1. Äänitetehtävä (10 p.)

1.1 Mitä hyötyä WHO:n selvityksestä on? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Sen avulla voi vaikuttaa taiteen rahoitukseen. (2 p.)

1.2 Mitä Mari Männistö pitäisi tulevaisuudessa tärkeänä yhteiskunnan päätöksenteossa? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Sitä, että kulttuuritoimijat olisivat yhtäläisesti mukana päätöksenteossa. (2 p.)

1.2 Miten kulttuuritoimijat haluaisivat WHO:n raportin vaikuttavan? (2 p.) (monivalintavastaus)

- He haluaisivat, että kulttuuripalveluista tulisi osa julkisia palveluita. (2 p.)

1.3 Miten kulttuurin parissa työskentelevien näkökulma alaan on muuttunut? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Kenen tahansa on mahdollista tehdä hyvinvointiin liittyvää työtä. (2 p.)

1.4 Mikä seuraavista sopisi tämän radio-ohjelman otsikoksi? (2 p.) (monivalintavastaus)

- WHO:n selvityksen tulos: kulttuuri parantaa elämää. (2 p.)

2. Videotehtävä (20 p.) HUOMIO! Vastausten tulee olla kokonaisia itsenäisiä lauseita, mutta HVP:ssä luetellaan, mitä asioita hyvässä vastauksessa on.

2.1 Mitä tietoja toimittaja esittää nuorten miesten armeijan käymisestä, ja miten Maryam Abdulkarim suhtautuu niihin? (5 p.) (tekstivastaus)

- kolmasosa nuorista miehistä ei käy armeijaa, koska he kokevat sen ahdistavana
- erityisesti yhteisissä tiloissa oleminen on heille vaikeaa / (intiimit) yhteiset tilat ovat vaikeita / oman tilan puuttuminen on vaikea
- armeijaan toivotaan lisää naisia (toimittaja)
- Maryam Abdulkarimin mielestä armeijan / kutsuntojen / asevelvollisuuden pitäisi olla sukupuolineutraali / yhdenvertainen
- hänen mielestään kyse on laajemmasta ilmiöstä

2.2 Millaisia syitä keskustelijat esittävät nuorten ahdistukselle ja syrjäytymiselle? (5 p.) (tekstivastaus)

- perhe & koulu: esim. perheen rikkinäisyys, rakkauden ja hyväksynnän puute kodissa, koulukiusaaminen
- yhteiskunta: julmuus, maailmantilanne voi olla myös tässä
- tiedon tulva: esim. ikävät asiat ja maailmantilanteen epävarmuus mediassa, jatkuvasti maailmanpolitiikan kriiseistä kuuleminen aikuisilta, enemmän tietoa asiasta

2.3 Millaisia keinoja keskustelijat esittävät nuorten ahdistuksen helpottamiseksi? (5 p.) (tekstivastaus)

- enemmän resursseja: varhaiskasvatukseen, peruskouluun ja perheiden tukemiseen
- nuorille tukihenkilöitä, jotta nuoret eivät jää yksin vaikeuksiensa kanssa
- positiivinen ilmapiiri: esim. lempeyttä yhteiskunnan ilmapiiriin, nuorille luottamusta siihen, että asiat järjestyvät ("elämä kantaa")

2.4 Miksi nykynuoret länsimaissa eivät enää välttämättä koe aseellista maanpuolustusta tärkeänä asiana?

(5 p.) (tekstivastaus)

- Sotiminen (joukkona) ei sovi nykyihmisen empaattiseen ja individualistiseen ihmiskuvaan. (Armeijassa/sodassa ei ole mahdollista toimia yksilöllisesti).
- Kriisit ovat muuttuneet, ja ne ovat vaikeita. Nykyihmiset eivät osaa toimia entisenlaisissa kriiseissä, eikä sota ole ratkaisu niihin.
- Vihollista vastaan taistelemisen ei tunnu mielekkäältä.
- Nykynuoret eivät ole enää välttämättä valmiita sotimaan isänmaansa puolesta

3. Videotehtävä (20 p.) HUOMIO! Vastausten tulee olla kokonaisia itsenäisiä lauseita, mutta HVP:ssä luetellaan, mitä asioita hyvässä vastauksessa on.

3.1 Millaisia vaiheita etsivän nuorisotyön perinteiseen toimintamuotoon kuuluu? (5 p.) (tekstivastaus)

- **tarkkailun vaihe:** keitä kadulla on, ja mitä nuoret tekevät. Lisäksi kiinnitetään huomiota, onko kadulla nuorille vaarallisia asioita. (Tehdään kenttäanalyysi: onko paikalla esim. samoja nuoria joka kerta.)
- **kontakti eli ”moikkaillaan”:** kerrotaan, keitä ollaan ja miksi ollaan paikalla (mennään juttelemaan nuorille).
- (kontaktin syntyminen)
- mahdollisesti **uusien tapaamisten sopiminen** johonkin muuhun paikkaan, jos kontakti syntyy ja jos nuori tarvitsee apua.

3.2 Miten uudempi etsivä nuorisotyö eroaa perinteisestä? (5 p.) (tekstivastaus)

- Nuoria etsitään näiden palveluiden esim. nuoriso- tai sosiaalitoimen / palvelujärjestelmien kautta; on palvelujärjestelmässä toimivaa etsivää työtä.
- Myös nuori itse tai hänen omaisensa voivat ottaa yhteyttä.
- Uudemmallalla etsivällä nuorisotyöllä on laajat yhteydet palvelujärjestelmään.

3.3 Mitä yhteistä on etsivän nuorisotyön perinteisellä ja uudemmalla toimintatavalla? (5 p.) (tekstivastaus)

- Molemmissa etsitään nuoria, jotka ovat tuen tai avun tarpeessa.
- Niissä pyritään saamaan kontakti ja luomaan suhde nuoreen.
- Jatkotapaamisia sovitaan tarpeen mukaan.
- Työlle ja/tai tapaamisille asetetaan tavoitteita.

3.4 Miten etsivä nuorisotyö eroaa sosiaalityöstä? (5 p.) (tekstivastaus)

- Etsivässä työssä on aikaa käyttää nuoren kanssa toimimiseen.
- Etsivä työ ja nuorten kohtaaminen eivät perustu sovittuihin toimistoaikoihin, vaan etsivässä työssä pyritään olemaan mahdollisimman joustavia
- Etsivässä työssä pyritään rakentamaan tiivis yhteys ja suhde nuorten kanssa.

Osa 2: Lukutaito (50 p.)

4. Tekstin ymmärtäminen (50 p.) HUOMIO! Vastausten tulee olla kokonaisia itsenäisiä lauseita, mutta HVP:ssä luetellaan, mitä asioita hyvässä vastauksessa on.

4.1 Mitä hyvinvointivaltiolla tarkoitetaan, ja miten käsitykset siitä ovat muuttuneet? (10 p.) (tekstivastaus)

- Hyvinvointivaltiolla tarkoitetaan sitä, että valtiolla on vastuu kansalaisten hyvinvoinnista.
- Oikeus palveluihin kuuluu kaikille.
- 1990-luvun laman jälkeen on alettu puhua enemmän hyvinvointiyhteiskunnasta, jossa valtion vastuuta hyvinvoinnista on vähennetty.
- hyvinvointivaltiota on alettu pitää liian kalliina

4.2 Miten hyvinvointivaltioon liittyvä terminologia on muuttunut aikojen saatossa? Mainitse vähintään kolme asiaa. (10 p.) (tekstivastaus)

- Laman jälkeen hyvinvointivaltion lisäksi alettiin käyttää käsitettä ”hyvinvointiyhteiskunta”, valtion rinnalla vastuu hyvinvoinnista jakautuu valtion lisäksi myös muille yhteiskunnan toimijoille kuten esimerkiksi kolmannelle sektorille, vapaaehtoistyölle ja yksilölle itselleen.
- Laman jälkeen hyvinvointivaltion käsitteen sijaan alettiin puhua kilpailuyhteiskunnasta, jossa korostettiin aiempaa enemmän ihmisten omaa / yritysten / omaisten vastuuta.
- Nykyään puhutaan myös investointivaltiosta, jolloin palveluita ei kohdisteta sosiaalisin perustein vaan kohteena ovat tuottavammat ryhmät, kuten lapset, nuoret ja kotiäidit.
- Hyvinvointivaltion tilalle on ehdotettu myös termiä ”hyvintoimintamalli” / ”hyvintoimintavaltio”, jossa vastuu hyvinvoinnista on siirretty kokonaan yksilölle.

Myös muiden hyvinvointivaltioon liittyvien termien käsittely tekstin pohjalta mahdollista, esim. kestävyysvaje, kilpailukyky, kilpailuloikka ja budjettikuri.

4.3 Mistä voidaan päätellä, että hyvinvointivaltion ajatus on Suomessa jäänyt taka-alalle? Mainitse kolme asiaa. (10 p.) (tekstivastaus)

- Hyvinvointivaltio ei näy hallitusohjelmissa (yhtä paljon kuin ennen / ollenkaan).
- Hyvinvointivaltiosta puhutaan vähemmän kuin aikaisemmin.
- Hyvinvointimenoista on leikattu ja -palveluja supistettu. / valtio ei enää tuota yhteiskunnan kaikkia sosiaali- ja terveyspalveluja
- Yksilön vastuuta korostetaan.
- Luottamus hyvinvointivaltioon on hiipunut.
- ihmisiin sijoitetaan heidän tuottavuutensa mukaan
- heikoimmassa asemassa olevat syrjäytyvät eniten

4.4 Millainen on kilpailuyhteiskunnan ihmiskäsitys, ja millaisia seurauksia siitä on havaittavissa? Mainitse vähintään kolme asiaa. (10 p.) (tekstivastaus)

- Kilpailuyhteiskunnassa on yksilökeskeinen ihmiskäsitys.
- Ihminen itse joutuu ottamaan vastuun järkevästä ratkaisusta ja valinnoistaan.
- Kaikki eivät pysty ottamaan vastuuta, jolloin kilpailuyhteiskunta lisää avuntarvitsijoiden paineita, ja he leimautuvat.
- sosiaalityön eettiset ristiriidat (seurauksena kilpailuyhteiskunnan ihmiskäsitykselle)
- arvottomuuden tunne, syyllistyminen, yksilön häpeä, itsetunnon heikkeneminen

4.5 Mitä mieltä suomalaiset ovat Suomesta hyvinvointivaltiona ja sen palveluista Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisun mukaan? Mainitse vähintään kolme asiaa. (10 p.) (tekstivastaus)

- Suurin osa suomalaisista luottaa yhä hyvinvointivaltioon ja palveluiden saatavuuteen.
- Palveluita eniten käyttävät uskovat palveluiden saatavuuteen vähiten.
- Suomalaiset yhdistävät hyvinvointivaltion demokratian arvoihin.

Osa 3: Kirjoitustaito (129 p.)

5. Lyhyt kirjoitustehtävä: Sähköpostiviesti (30 p.)

Tehtävä arvioidaan suhteessa hyvän vastauksen piirteisiin ja lyhyen kirjoitustehtävän kriteereihin. Hyvässä vastauksessa on seuraavat piirteet:

- Alkutervehdys
- Sähköpostiviesti on yhtenäinen kokonaisuus ja asiatyylinen.
- Teksti on vakuuttava.
- Tekstissä on monipuoliset perustelut.
- Lopetus (terveisin riittää, nimeä ei ole pakko mainita)

6. Kirjoitelma (99 p.)

6.1 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.2 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.3 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.4 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.5 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.6 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.7 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.8 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)